

МСГІ

**МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
І ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

МИКОЛАЇВСЬКИЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

**ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я**

ВИПУСК 1

Миколаїв - 1997

ЗМІСТ

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА І АПК.

<i>М.Ю.Куліш, О.В.Погорськова, А.Н.Онуфрійчук</i> - ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АПК	3
<i>І.І.Червен, О.О.Чебан, В.А.Зозуля</i> - ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ АПК	11
<i>В.Г.В'юн, Й.А.Ребель</i> - ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОЛОГІЧНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ	13
<i>А.П.Луцук, Д.І.Рижмань</i> - СТРУКТУРНА ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ АПК В РИНКОВИХ УМОВАХ	18
<i>М.Ю.Куліш, Ф.А.Іванов</i> - ПІДВИЩУВАТИ ЕКОНОМІКУ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА НА ПВДНІ УКРАЇНИ	21
<i>М.М.Караман, І.Т.Калініченко</i> - ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ В КОЛЕКТИВНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28
<i>Є.В.Червен, О.О.Чебан, Т.Ф.Тихонова</i> - ОПТИМАЛЬНИЙ БІЗНЕС-ПЛАН - ВАЖЛИВА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА	32
<i>В.П.Ключан, В.П.Муляр</i> - ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ МИКОЛАЇВЩИНИ	36
<i>М.Ю.Куліш, О.Т.Грехова</i> - ЕКОНОМІКА БЕЗВІДХОДНОГО ВИРОБНИЦТВА В АПК	39
<i>Т.М.Крушинська</i> - ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ ВИРОБНИКАМИ МОЛОКА І ПЕРЕРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	44
<i>Л.А.Євчук, В.А.Зозуля</i> - ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗАГОТІВЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	47
<i>Н.І.В'юн</i> - АСПЕКТИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ОЦІНКИ РЕСУРСОВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА	51
<i>Б.А.Мельник</i> - ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ БРОЙЛЕРНОГО ВИРОБНИЦТВА	53
<i>А.С.Писниченко</i> - ДЕЯКІ ПИТАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	57
<i>В.О.Бєляков</i> - РЕГІОНАЛЬНА АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	60
<i>І.І.Червен, Б.А.Мельник</i> - ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ БРОЙЛЕРНОГО ВИРОБНИЦТВА	64

РОСЛИННИЦТВО

<i>І.Д.Дудяк</i> - УРОЖАЙ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ГУСТОТИ ПОСІВІВ	69
<i>М.М.Муляр</i> - ЯКІСТЬ ЗЕРНА САМОЗАПІЛЬНИХ ЛІНІЙ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД АГРОФОНУ І ГУСТОТИ РОСЛИН	72
<i>М.М.Муляр</i> - ФОТОСИНТЕЗ І ВРОЖАЙ	75
<i>Т.С.Самойленко</i> - РОЛЬ ПРОТЕОЛІТИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ БІЛКОВОГО КОМПЛЕКСУ ЗЕРНІВКИ КУКУРУДЗИ	78
<i>М.О.Самойленко</i> - РЕГУЛЯТОРИ РОСТУ НА МАТОЧНИХ НАСАДЖЕННЯХ СУНИЦІ	81
<i>М.О.Самойленко</i> - ПРОДУКТИВНІСТЬ МАТОЧНИХ НАСАДЖЕНЬ СУНИЦІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТРОКУ ЇХ САДІННЯ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я	85

<i>М.Б.Півень</i> - УДОСКОНАЛЕННЯ І ОСВОЄННЯ ІНТЕНСИВНОЇ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧОЇ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ У ПОСУШЛИВИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	88
<i>В.П.Шкумат, Н.О.Шкумат</i> - МЕТОДИ ОЦІНКИ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПРИ СЕЛЕКЦІЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ І УНІВЕРСАЛЬНИХ СОРТІВ ПРІСОА	92

ТВАРИННИЦТВО

<i>Є.І.Гардер, В.М.Бенза, І.М.Палигіна</i> - ОЦІНКА КОРІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ НА ПРИДАТНІСТЬ ДО МАШИННОГО ДОЇННЯ	96
<i>В.М.Давиденко, А.О.Бондар</i> - ПОТЕНЦІАЛЬНЕ ТА ФАКТИЧНЕ БАГАТОПІДЛЯ ОВЕЦЬ	99
<i>О.М.Рохман</i> - ВИКОРИСТАННЯ АВСТРАЛІЗОВАНИХ БАРАНІВ-ПІДНИКІВ В ГОСПОДАРСТВІ "КРИНИЧАНСЬКЕ" МИКОЛАЇВСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	101
<i>Т.А.Яблонська</i> - ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ	104
<i>М.І.Гиль</i> - ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЄДНАННЯ СПАДКОВОСТІ ОСНОВНИХ СТРУКТУРНИХ ОДИНИЦЬ СТАДА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ АГРОФІРМИ "ДРУЖБА НАРОДІВ" БАШТАНСЬКОГО РАЙОНУ	108
<i>Г.А.Коцюбенко</i> - ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ТИПОЛОГІЧНИХ ОЗНАК КОНЕМАТОК ТА МОЛОДНЯКА КОНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ	111
<i>Г.А.Данильчук</i> - ВПЛИВ ПАРАМЕТРІВ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ	114
<i>О.Б.Д'яконова</i> - ОЦІНКА ТІЛОСКЛАДУ ТА ПЛЕМІННОГО ВИКОРИСТАННЯ КОБИЛ	117

МЕХАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

<i>Г.І.Гребенюк, Д.В.Кузенко, О.В.Бондаренко, М.Я.Тростяний</i> - ОБГРУНТУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ РІЗАЛЬНОГО АПАРАТУ СТЕБЛЕВОЇ КАМЕРИ КУКУРУДЗОЗБИРАЛЬНИХ МАШИН	120
<i>В.Ф.Жлобіч, С.В.Любвицький, В.М.Орос</i> - РОЗРАХУНОК ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ВПРОВОДУ УНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ РЕАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ВПРОВОДО ПОТОКУ	124
<i>О.В.Гольдшмідт, О.А.Горбенко</i> - ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІЛЬТРУЮЧОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОЧИЩЕННЯ СТОЧНИХ ВОД СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛАДНАННЯ	127
<i>О.Л.Рженецький, А.Я.Шквар, С.О.Петренко</i> - ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ ОБРОБКИ ГРУНТУ МАШИН З АКТИВНИМИ РОБОЧИМИ ОРГАНАМИ	130
<i>В.П.Табакцяк</i> - СИНТЕЗ НАПРЯМНИХ ЦЕНТРОЇДНИХ МЕХАНІЗМІ	134
<i>О.Б.Кузьменко</i> - СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЗНОСОСТІЙКОСТІ ПОВЕРХНЕВОГО ШАРУ ОПОРНИХ КАТКІВ ГУСЕНИЧНИХ ТРАКТОРІВ, ЯКІ ВІДНОВЛЮЮТЬСЯ ЕЛЕКТРОШЛАКОВОЮ НАПЛАВКОЮ	138

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ БУДІВНИЦТВО

<i>Д.В.Бабенко</i> - ПОДОВЖЕНИЙ ОПІР ПЕРЕАРМОВАНИХ СТЕРЖНІВ	141
<i>В.С.Шебанін, С.І.Пастушенко, Д.І.Снічак</i> - ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ МОНОСТАЛЕВОЇ ДВОПРОЛІТНОЇ НЕРОЗРІЗНОЇ БАЛКИ СИМЕТРИЧНОГО ПЕРЕРІЗУ З УРАХУВАННЯМ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАСТИЧНИХ ДЕФОРМАЦІЙ	143
<i>В.Г.Богза</i> - БІОНИЧНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ КОНСТРУКТИВНИХ ФОРМ СТАЛЕВИХ КАРКАСІВ З УНІВЕРСАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ	147
<i>М.К.Цепурін</i> - ПРИСІЛКОВАЛЬНІ ПЕРЕРІЗИ ВІСІ ПІДВІСНИХ ПІДСТАВНИХ УГЛАДОВАНИХ	

Отримані значення варіанс та долі впливу за запропонованим індексом оцінки типологічних особливостей коней, свідчать про його високі прогностні значення, так як його мінливість залежала тільки від класів розподілення

Таким чином, проведені дослідження показали доцільність виділення в популяції коней української верхової породи типологічних груп, що відрізняються за мірними ознаками. Спрямований добір за типологічними ознаками веде до підвищення оцінки за екстер'єрно-конституційні ознаки, в той час, як оцінка працездатності в більшій мірі визначається паратиповими факторами.

УДК 636.082:639.3

ВПЛИВ ПАРАМЕТРІВ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ.

Г.А.Данильчук

Сучасне виробництво відчуває гостру потребу у виробництві рибопосадкового матеріалу. При цьому зберігається дефіцит рибопосадкового матеріалу, що супроводжується низькою його якістю та відсутністю необхідності видового різноманіття. В зв'язку з цим нами була зроблена спроба вивчення впливу різних параметрів інтенсифікації на ефективність вирощування цьогорічок коропа та рослиноідних риб в умовах Киселівського рибозрозплідника Миколаївського рибокомбінату.

Рибцех спеціалізований і фактично виконує функції рибозрозплідника, але на протязі кількох років не виконує виробничу задачу по вирощуванню цьогорічок коропа та рослиноідних риб. При цьому вузьким місцем його роботи є низька якість рибопосадкового матеріалу.

Маса цьогорічок коропа і рослиноідних риб складає від 11 до 16 г, що супроводжується виходом цьогорічків від 15 до 25%, є основною причиною низької рибопродуктивності вирощених пласх.

Система, що склалася, у виробництві рибопосадкового матеріалу не дозволяє рибокомбінату забезпечити потребу нагульних площ, що призвело до необхідності заводу значної кількості річників коропа та рослиноідних риб з інших рибоводних підприємств. Використання завезеного рибопосадкового матеріалу з інших господарств різко збільшує собівартість товарної продукції. При цьому створюються сприятливі умови для виникнення ряду небезпечних захворювань риб.

Положення поглиблюється тим, що нагульні площі Миколаївського рибокомбінату в основному представлені не класичними нагульними ставами, а малими водосховищами різного походження і цільового призначення. Багаторічний режим регулювання води в малих водосховищах передумовлює наявність довгого вікового ряду не лише культивуємих видів риб - коропа і рослиноідних, а і хижаків, що робить необхідним використання якісного крупного рибопосадкового матеріалу, який був би недоступним для хижаків по своєму розміру і масі тіла.

Вирощуваний власний рибопосадковий матеріал та рибопосадковий матеріал, що завозиться з інших господарств, в основному не відповідає цим вимогам. Невідповідність між вимогами до рибопосадкового матеріалу та його фактичними параметрами веде до того, що на одиницю товарної продукції витрачається невиправдано велика кількість рибопосадкового матеріалу. Таким чином, значна кількість кормів, компонентів природної кормової бази витрачається не за призначенням. А, враховуючи затрати енергоресурсів,

процес несе виражений затратний характер

Для вироблення технології вирощування крупного якісного рибопосадкового матеріалу нами були проведені дослідні щодо впливу різних параметрів інтенсифікації на ефективність вирощування цьогорічок коропа та рослиноідних риб.

Дослідження проводилися з 15 червня по 22 жовтня в Киселівському риборозпліднику на вирощувальних ставах загальною площею 33,5 га. Зариблення ставів проводилося власною заводською личинкою коропа і рослиноідних риб, тоді як в минулі роки більшість личинки риби закуповувалась в інших господарствах. Рибкомбінат відновив власний інкубцех і, маючи маточне поголів'я, почав отримувати личинку. Це дало змогу застосувати ущільнені посадки в полікультурі. Значна увага приділяється таким видам як короп та білий товстолобик, строкатому товстолобику та білому амуру - менша. Параметри, вплив яких досліджувався, використовувалися при вирощуванні цьогорічок в вирощувальних ставах в різних комбінаціях.

Ефективність вирощування рибопосадкового матеріалу зумовлюється його кількісними та якісними показниками. Основним якісним показником є середньоштучна маса рибопосадкового матеріалу. Визначалася вона при контрольних ловках, які проводилися щодавно на різних ділянках ставів. Визначення середньоштучної маси цьогорічок протягом вегетаційного періоду дає змогу спостерігати динаміку росту та розвитку риби, робити висновок щодо ефективності її годівлі, доцільності застосованої структури полікультури, достатності рівня інтенсифікації. При цьому необхідно враховувати, що в полікультурі розвиток та зріст одних видів риб буде вищим, ніж інших. Це пов'язано зі спектром живлення і рівнем розвитку природної кормової бази, особливо фітопланктону - для рослиноідних риб, рівнем годівлі та її кратністю - для коропа; з впливом того чи іншого параметру інтенсифікації. Вихід цьогорічок - важливий кількісний показник рибопосадкового матеріалу.

Середньоштучна маса та вихід цьогорічок є складовою рибопродуктивності вирощувальних ставів і впливають на затрати корму.

Ефективність вирощування рибопосадкового матеріалу зумовлюється рибопродуктивністю вирощувальних ставів та кормовими затратами. Результати проведених досліджень зведені у таблицю 1.

Таблиця 1

Результати вирощування рибопосадкового матеріалу в Киселівському риборозпліднику

№ ставу	Площа, га	Вид риби	Посажено личинки, тис.шт		Виходило цьогорічок		Вихід, %	Рибопродуктивність, кг/га	Затрати корму
			всього	на 1 га	тис.шт	середня штучна маса, г			
1	10,0	Короп	1250	125	412,5	25,3	33	1047	4,2
		Білий товстолобик	1100	110	198,0	19,7			
		Строкатий товстолобик	200	20	36,0	22,1			
		Білий амур	100	10	18,0	23,9			
		Всього	2650	-	664,5	-			
2	13,5	Короп	1950	147	604,5	21,2	31	966	0,1
		Білий товстолобик	570	42	142,5	22,0			
		Строкатий товстолобик	230	17	57,5	22,2			
		Білий амур	60	4	15	25,9			
		Всього	2840	-	819,5	-			
3	10,0	Короп	1850	185	684,5	29,3	37	2005	2,8
		Білий товстолобик	1650	165	511,5	26,4			
		Строкатий товстолобик	300	30	93,0	25,3			
		Білий амур	150	15	46,5	29,1			
		Всього	3950	-	-	-			

Критично оцінюючи дані таблиці, відмітимо, що застосування параметрів інтенсифікації позитивно впливає на ріст та розвиток цьогорічок, як коропа так і рослиноідних риб. Що, в свою чергу, зумовлює їх високу якість та життєстійкість. При чому чим більше параметрів інтенсифікації при правильному їх підборі застосовується, тим вища середньоштучна маса цьогорічок та кращий вихід від посаженої непідросленої личинки. Так, в ставу №3, де застосовувався комплекс параметрів інтенсифікації, а саме: ущільнені посадки в полікультурі, внесення добрив, годівля з самогодівниць типу "Рефлекс" - найкращі показники рибопосадкового матеріалу. Середньоштучна маса цьогорічок коропа і рослиноідних риб досягає стандарту. Біометрична обробка показала високу однорідність зарібка, його вирівненість. Це пояснюється позитивною взаємодією застосованого комплексу параметрів інтенсифікації, яка виражається в створенні сприятливих умов гідрохімічного режиму, розвитку та споживанні природної кормової бази. Крім того, годівля з самогодівниць дає змогу рибі самостійно регулювати свою годівлю. Корм подається "за вимогою" риби і одразу ж подається. Тобто риба споживає якісний корм при збереженні оптимального гідрохімічного режиму.

Що до виходу цьогорічок від посаженої личинки, то в ставках №1 та №2, з окремими параметрами інтенсифікації, він менше нормативного, а в ставку №3, з їх комплексом, перевищує нормативний на 2% по коропу і 1% по рослиноідним рибам.

Найвища рибопродуктивність в ставку №3, що зумовлено ущільненням посадки, структурою полікультури, високими середньоштучною масою та виходом цьогорічок від посаженої личинки, які залежать від застосованих параметрів інтенсифікації.

Щодо затрат корму, то при використанні полікультури з 50% рослиноідних риб спостерігається близький до нормативного показник затрат корму на одиницю приросту (ставок №1), і навпаки, при збільшенні питомої ваги коропа у полікультурі до 70% (ставок №2) та відмові від внесення добрив, затрати корму у півтора рази перевищують нормативні. Лише у ставу №3, де затрати корму склали 2,8 на одиницю приросту, досягнуто високої економічної ефективності, що пояснюється застосуванням комплексу параметрів інтенсифікації та їх спільною взаємодією. Отже, застосування комплексу параметрів інтенсифікації значно підвищує рибопродуктивність вирощувальних ставів, зменшує затрати корму при отриманні високоякісного рибопосадкового матеріалу низької собівартості.

Аналіз проведених досліджень дозволяє зробити наступні висновки та пропозиції.

Застосування параметрів інтенсифікації позитивно впливає на рибопродуктивність вирощувальних ставів, але найбільшої ефективності досягають при застосуванні їх комплексу.

При високій щільності посадки в полікультурі важливе значення має правильний підбір параметрів інтенсифікації, який впливає на гідрохімічний режим ставів (кількість штучних кормів, добрив і організація їх внесення).

Параметри інтенсифікації впливають на природну кормову базу, пояснюються посиленням розвитком гідробіонтів при оптимальному гідрохімічному режимі.

Застосування комплексу параметрів інтенсифікації компенсує негативний вплив високих щільностей посадок.

Кількість затраченого корму знаходиться в прямій залежності від організації годівлі та розвитку природної кормової бази.

Застосування комплексу параметрів інтенсифікації веде до значної економічної ефективності виробництва, дозволяючи отримувати додатковий прибуток на тих самих площах за рахунок зменшення затрат корму і собівартості рибопосадкового матеріалу та за рахунок збільшення рибопродуктивності ставів.

Необхідно застосовувати параметри інтенсифікації в комплексі, так як тільки в їх взаємодії досягається максимальна ефективність при вирощуванні рибопосадкового

матеріалу

В комплекс необхідно обов'язково включати наступні параметри ущільнення посадок в полікультурі за рахунок збільшення питомої ваги рослиноідних риб, внесення добрив, як органічних так і мінеральних та багатократну годівлю штучними кормами.

В скрутній економічній ситуації при нестачі штучних кормів вирощувати рибопосадковий матеріал, зменшуючи питому вагу коропа в полікультурі та збільшуючи рослиноідних риб з обов'язковим внесенням мінеральних і органічних добрив.

При недостатній кількості мінеральних добрив необхідно вносити більшу кількість органічних при одноразовій зміні структури полікультури.

УДК 636.082:636.13

ОЦІНКА ТІЛОСКЛАДУ ТА ПЛЕМІННОГО ВИКОРИСТАННЯ КОБИЛ

О.Б. Д'яконова

Україна має давні традиції вирощування племінних, спортивних та робочекористувальних коней. На світовому ринку вітчизняні коні користуються великим попитом. Але зарубіжні покупці нині надають значення не тільки племінним, а й спортивним якостям молодняка, який їм пропонується. З метою отримання високоякісних коней для класичних видів кінного спорту в 1989 році був створений державний племінний кінний завод "Олімпійський" Миколаївського району.

Успіх племінної справи та якість одержаного молодняка в багатьох випадках залежить від якості маточного складу. А результати зоотехнічної та ветеринарної роботи по організації відтворення коней впливають на економічну ефективність галузі. Це визначає актуальність досліджень.

Метою досліджень був аналіз роботи по комплектуванню маточного складу кобил ДПКЗ "Олімпійський" та характеристика їх племінного використання за період з 1993 по 1996 роки. Робота виконувалась вперше.

До маточного складу кінного заводу вийшли кобили чистокровної верхової породи (12 голів), тракененської (8 голів), будьонівської (14 голів) та української верхової (12 голів) порід. Середній рік обстеженого поголів'я складав 7 років 2 місяці. Вивчення тілоскладу проводилося за рснвними (висотою в холці, косою довжиною тулуба, обхватом грудей за лопатками та обхватом п'ястку).

Аналізуючи середні дані вимірувань конематок в межах сформованих груп (таблиця 1), слід підкреслити, що в порівнянні з максимальними вимогами відповідних порід кобили добре розвинуті. По висоті в холці та обхвату грудей за лопатками середнє перевищення відносно вимог стандарту складає по всіх матках відповідно +1,85% і +5,02%. Особливо значне перевищення стандарту породи по групі чистокровних верхових кобил на +2,34% по висоті в холці та +6,41% по обхвату грудей за лопатками. Значення обхвату п'ястку лише по будьонівським кобилам відповідає вимогам стандарту і навіть дещо перевищує їх (на +1,25%).

Для порівняння типу тілоскладу кобил згідно сформованих груп були розраховані індекси формату, масивності та костистості (таблиця 2). Індекс формату всіх обстежених кобил відповідає верховому типу. Для маток всіх груп, крім будьонівських, спостерігається недостатня костистість. Особливо низьке значення індексу костистості мають чистокровні верхові кобили (на 0,68% не відповідає вимогам стандарту). Для максимального проявлення спортивної працездатності це припускається лише за умовою високої міцності